

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЛЬВІВСЬКА ЕКОНОМІЧНА ФУНДАЦІЯ»

ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
«ЛЬВОВСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФУНДАЦИЯ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВИ ТА РЕГІОНІВ: ТЕОРЕТИЧНІ
І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Львів, 16 червня 2018 року)

**АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ
ГОСУДАРСТВА И РЕГИОНОВ:
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ
АСПЕКТЫ**

Материалы
Международной научно-практической конференции
(Львов, 16 июня 2018 года)

Львів
2018

УДК 330.34(063)
А 43

Актуальні питання економічного розвитку держави та регіонів: теоретичні і практичні аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 16 червня 2018 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2018. – 144 с.

Актуальные вопросы экономического развития государства и регионов: теоретические и практические аспекты: материалы Международной научно-практической конференции (Львов, 16 июня 2018 года) / ОО «Львовская экономическая фундация». – Львов: ЛЭФ, 2018. – 144 с.

УДК 330.34(063)
А 43

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2018
© Львівська економічна фундація, 2018

5) Рівень розвитку обслуговуючої інфраструктури та вимоги логістичної розподільчої системи, в яку вбудовані підприємства відповідної галузі промисловості.

6) Низький рівень управління промисловим комплексом, відсутність довгострокового державного планування.

7) Нераціональна структурна та експортно орієнтована промислова політика призводить до дезінтеграції та скорочення стратегічно важливих видів діяльності.

8) Недостатній рівень забезпеченості підприємств промислового комплексу трудовими ресурсами належної якості. Це спричинено як загальним зниженням чисельності населення країни, відтак зменшення потенційних трудових ресурсів, так і зниженням рівня освіти та кваліфікованості.

Таким чином, для забезпечення цілісності промислового комплексу національної необхідно враховувати перераховані фактори внутрішнього та зовнішнього середовища.

Рязанова Н.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедру фінансів,
обліку і банківської справи*

*Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Старобільськ, Луганська область, Україна*

ІНСТИТУЦІЇ У ВІДНОВЛЮВАНІЙ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

У світовому паливно-енергетичному балансі доля відновлюваних джерел енергії останніми роками постійно росте. Навіть у 2008–2009 роки, незважаючи на зниження цін на вуглеводні, кількість нових ВДЕ продовжувала рости. І вже в 2010 році показники нових введених потужностей ВДЕ випередили показники вуглеводневої енергетики. Розвиток вітрової і сонячної енергетики в процентному відношенні і зараз перевищує показники традиційних вугільною і газовою галузей. Світова спільнота підтримує ідею виключення залежності від вуглеводнів.

Технічний потенціал ВДЕ в Україні перевищує рівень енергоспоживання. Попри те, що Україна досить забезпечена енергетичними ресурсами країна, вона вимушена закуповувати деякі джерела енергії за кордоном. Так, минулого року Україна імпортувала 19% нафти і газоконденсату, 27% вугілля, 33% газу, 77% нафтопродуктів і 100% атомного палива. Україна займає 28 місце у світі по рівню споживання енергії. При значних запасах ресурсів, в нашій країні 4,8% енергії втрачається при її транспортуванні і розподілі. Для порівняння, в Польщі – 1,6%, Румунії – 3,3%, а в Литві – 1,2%. [1] Незважаючи на це, в Україні долі енерговиробництва на базі ВДЕ значно відстають від світових –

ок. 6%. Слід зазначити, що при величезному потенціалі відновлюваної енергетики, за наявності потужних економічних ресурсів, технології, пов'язані з використанням відновлюваних джерел енергії дуже повільно диверсифікуються в Україні.

Для конструктивного розвитку будь-якої галузі народного господарства потрібне гармонійне поєднання її технологічного і інституціонального аспектів. Технологічна сторона припускає використання сукупності сучасних інноваційних технологій з'єднання ресурсів для створення благ. Інституціональна ж складова є комплексом формальних і неформальних інститутів, певними правилами, що активно впливають на розробку і впровадження технологій. У основі інституціональних взаємовідносин відновлюваних джерел енергії в Україні з метою енергозбереження потрібні погоджені дії господарюючих суб'єктів в економічному просторі з розподілом (регламентацією) ролей кожного з них для стійкого функціонування системи.

На сьогодні інституціональна структура галузі як сукупність діючих інститутів, на усіх ієрархічних сходах тільки формується, а це – процес тривалий, пов'язаний зі зміною ментальності економічних агентів, з подоланням потужного опору, особливо, на першому етапі життєвого циклу проектів, пов'язаних з відновлюваними джерелами енергії.

Потрібно усвідомлювати, що це – система, багато в чому саморегульована специфічною культурою. Інституціональні оновлення енергетичної сфери в Україні не можуть статися блискавично, це вимагає тривалого тимчасового проміжку. В принципі, реформування будь-яких інститутів – процес не миттєвий. Навіть у визначенні інституту Веблена, як «звичного образу мислення людей, який має тенденцію продовжувати своє існування невизначено довго» [2], передбачається наявність серйозних передумов для їх (інститутів) оновлення. Трансформація галузі енергетики, пріоритети якої склалися десятиліттями, вимагає зміни менталітету на усіх ієрархічних рівнях економіки народного господарства.

Тільки при комплементарному становленні політичних, економічних і правових інститутів галузі альтернативної енергетики як частині енергетичної системи, можливо, на основі синергетичного ефекту, забезпечити прискорений економічний розвиток, що вплине на цілісність розвитку енергетичного сектора, який забезпечує життєдіяльність усіх галузей, і, в кінцевому рахунку, на стійкий економічний розвиток України.

У нашій країні, розвиток ВДЕ-технологій набирає обороти і в перспективі складає одне із стратегічних завдань енергетики. Так, в «Енергетичній стратегії України до 2035 року» їй відводиться більше, ніж одне з головних місць, в концепції довгострокового розвитку. Планується, що атомна енергетика до 2035 року даватиме 50% електроенергії країни, відновлювані джерела – 25%, гідроенергетика – 13%, а інші потреби покриватимуться за рахунок теплових електростанцій [3].

В США і Канаді вже створені інституціональні умови для розвитку галузі відновлюваної енергетики, в Україні існує з 2003 р. інститут відновлюваної енергетики НАН України, який займається науковими і прикладними проблемами, пов'язаними з ВДЕ, управляє і координує розробки енергетичних

технологій з використанням альтернативних енергоресурсів. У свою чергу, слід зазначити, що немає мотиваційних основ для розвитку ринку «чистої енергетики». Усі зусилля спрямовані на енергозбереження, але і в цьому напрямі спостерігається низька позитивна динаміка, що ще більше підкреслює необхідність пошуку альтернатив.

В умовах економічного простору нашої країни відсутні серйозні мотивації, здатні стимулювати бізнес на впровадження найбільш перспективних ВДЕ-проектів як в сегменті постачальників устаткування для генерації енергії на основі ВДЕ, так і для підприємств, які його придбавають.

Крім того, відсутній інструмент згладжування доходності від традиційної і альтернативної енергетики, аналогічної існуючої в розвинених країнах. Для розвитку альтернативної енергетики потрібний цілий комплекс заходів податкового стимулювання, у взаємозв'язку з іншими стимулюючими заходами. Незважаючи на те, що наукові організації проводять дослідження, у підприємств не завжди є можливість впроваджувати нові технології і інвестувати проекти, пов'язані з ВДЕ, багато праць наукової лабораторії так і не знаходять практичного впровадження, не кажучи вже про тиражування ВДЕ-розробок в промисловому виробництві. Відсутні методи комплексної оцінки економічної ефективності проектів, пов'язаних з використанням відновлюваних джерел енергії.

У нашій країні існують перспективні розробки в області альтернативної енергетики, але доки не створені вичерпні умови для виявлення найбільш конкурентоздатних з них, їх оптимізації і впровадження, а так само для адаптації зарубіжних технологій до українських реалій. Розвиток галузі альтернативної енергетики шляхом інституціональних перетворень повинен здійснюватися на вищому рівні ієрархії. Стратегія окремих підприємств повинна інтегруватися, тобто підприємства, які виробляють альтернативну енергію повинні вирішувати стратегічні проблеми підприємств, в що ній мають потребу. Але попит і пропозицію можна скоординувати тільки за допомогою державного регулювання галузі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. «Что нужно знать каждому об энергетике Украины?» Електровести, № 1, 2017, available online: http://elektrovesti.net/56848_chno-nuzhno-znat-kazhdomu-ob-energetike-ukrainy-top-5-faktov, last visit:28.05.2018.
2. Веблен Г. «Теория праздного класса». – М: Прогресс, 1984. С. 202.
3. «Правительство утвердило новую энергетическую стратегию Украины до 2035 года», available online: <http://gordonua.com/news/money/pravitelstvo-utverdilo-novuyu-energeticheskuyu-strategiyu-ukrainy-do-2035-goda-203154.html>, last visit:01.06.2018.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ
ТА РЕГІОНІВ: ТЕОРЕТИЧНІ
І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Львів, 16 червня 2018 року)

Редактор – *Ю.С. Павленко*
Технічний редактор – *О.М. Кричук*
Коректор – *О.М. Забела*

Підписано до друку 22.06.2018. Формат 60x84/16.
Ум.-друк. арк. 8,37. Замовлення № 0618/61. Ціна договірна.
Віддруковано з готового оригінал-макета.
Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Цифровий друк. Наклад 100 прим.

Надруковано у поліграфічному центрі
Львівської економічної фундації
м. Львів, проспект Чорновола, 7
Тел. +38 (063) 204 34 31